

Palautetta ja huomioita UPM:n FSC- auditointiraportista S4, 2016

Matti Liimatainen, metsävastaava, Greenpeace 26.5.2016

Poikkeama 3, sidosryhmien kysymyksiin vastattu epämääräisesti ja vastausajat pitkiä

Vakava poikkeama on suljettu 26.11.2015, mutta vaikka yhtiöllä on poikkeamassa mainitut uudet ohjeet ja käytännöt, samat ongelmat jatkuvat edelleen. Allaolevat ovat vastaamatta 26.5.2016 eli tässä on 1-3 kk vastaamatta olleita kysymyksiä, jotka kaikki koskevat akuutteja leimikoita.

1.3.2016 ilmoitettu uhanalaisesta lajista Keuruun leimikolla (SLL Keski-Suomi), 17.3. saatu vastaus ”palataan piakkoin”. Ei ole palattu.

1.3.2016 kysytty lisätietoja ja esitetty vaihtoehtoja Haarikon leimikkoon (SLL Etelä-Karjala) – kysytty vielä uudestaan myöhemmin. Ei mitään vastauksia.

3.3.2016 kysytty useista leimikoista joissa uhanalaisia ja luontoarvoja (GP), 10.3. saatu vastaus ”palataan piakkoin”. Ei ole palattu.

1.4.2016 kysytty Hattulan SL- ja soidensuojeluhakkuista tarkentavia kysymyksiä (GP). Ei ole kuulunut mitään.

26.4.2016 uusittu jo aiemmin esitetty tietopyyntö ja kysytty Rengon uhanalaishakkuista (GP). Ei mitään vastausta.

Vertailun vuoksi UPM on samaan aikaan vastannut seuraavasti:

17.3.2016 SLL Kinnulan hakkuut, vastattu 24.3.2016 OK

17.3.2016 GP Hattulan hakkuut, osittain vastattu 18.3. ja 31.3. mutta 1.4. jatkokysymyksiin ei

20.4.2016 GP Uhanalaisia leimikoilla Hämeessä, vastattu 24.4.2016 OK

Helmikuussa oli kirjeenvaihtoa Oriveden Punkaniemen leimikoista. Niissä keskeisin niin GP:n kuin SLL/paikallinen esittämä kysymys oli, miksi UPM oli merkinnyt maastoon leimikoita alkutalvella 2016 siten että suojavyöhykkeitä puuttui jne.. ja tähän selkeään kysymykseen ei ole tullut mitään muuta vastausta kuin että kaikki suunnittelu kohteella on kesken. Kysymys on yksinkertainen: miksi leimikot merkittiin maastoon siten että ne eivät vastaa linjauksia, ohjeita ja FSC- standardia, vaikka kohteesta oli ollut vuosikausia puhetta ja kohteen piti olla tarkasti läpikäyty. Nauhoituksia oli korpien reunoilla, piilopuron laidalla jne. Tähän on järjenvastainen, epäselvä ja riittämätön vastaus se, että on tehty uudet ohjeet, kun ohjeet olivat jo siinä vaiheessa valmiina, koulutukset järjestetty jne.. ja kaikki on mukamas kesken ja kaikki tarkistetaan vielä kerran. Kysyn, pidetäänkö NGO:ita ihan tyhminä, kun tällaisen vastauksen kuvitellaan olevan riittävä. Me kysyimme, oliko nauhoitukset tehty aivan hivin vuoksi ja tyhjän takia. Vastauksia ei ole tullut. Liittyy poikkeamaan 4, 5, 7 ja 8. Vakava poikkeama 4 on suljettu mm. siksi, että kohteiden suojavyöhykeiden rajauksista on uudet ohjeet, koulutukset tehty ja suunnittelijat ohjeistettu olemaan tekemättä leimikoiden rajauksia lumen aikaan jos on syytä epäillä kohteella olevan arvokkaita elinympäristöjä. Punkaniemen nauhoitukset oli tämän jälkeen käyty tekemässä lumen aikaan. Sen jälkeen kun poikkeama oli suljettu sillä perustella että näin ei enää toimita. Sama asia tapahtui samojen aina säästettävien ja niiden suojavyöhykkeiden kanssa Hattulassa eli ei ollut vain yhden Oriveden suunnittelijan ongelma. Huom vielä että nämä NGO- havainnot ovat aina satunnaisotoksia, promillen murto-osa UPM:n leimikoista. Montako vastaavaa tapahtuu todennäköisesti muualla Suomessa koko ajan? Kts. jäljempänä.

Poikkeama 4, 6.4.1 –kohteita ei ole selvitetty ja niitä puuttuu UPM:n kartoilta

Esimerkkejä näistä on raportoitu vuodesta 2012 asti joka vuosi NGO:iden toimesta. Vain murto-osa tapauksista on auditoitu maastossa. Vuoden 2015 auditointiraportin poikkeamiksi

nostetuista tapauksista Kaikusuolla ja Jouhtinevalla ei edelleenkään (tilanne tarkistettu UPM:n julkisista kartoista verkosta 25.5.2016) ole kaikkia vesitaloudeltaan luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia korpia ja rämeitä merkitty säästökohteiksi, vaikka päivityksiä on tehty. Alueelle on auditoinnin jälkeen suunniteltu ja merkitty maastoon uusia leimikoita, joissa on korpia ja suojavyyhykkeitä (kts. esim SLL/Aalto 7.2.2016). Vastaavia kohteita on tullut vastaan 2015-2016 muualtakin Suomesta, esimerkiksi Hattulan Kiima- ja Löyttysuon alueilta, jossa korpia puuttuu säästökohdekartoilta. Liittyy myös poikkeamaan 8 ja 10. Kts. edellinen kohta.

Poikkeama 5 metsälakikohteiden hakkuut

Auditoinnissa 2015 huomattu yksi metsälakikohdeleimikko ei ole ainoa laatuaan. Tapauksia on satunnaisotannalla tänä keväänä löydetty muualtakin Suomesta kolme kappaletta, eli kyse ei ole yhden UPM:n suunnittelijan virheestä. Lisäksi Kaikusuon tapaus ei ole vielä selvitetty, koska alueella tiettävästi on edelleen leimikko, ja UPM:n julkiset säästökohdekartat osoittavat että kohde on edelleen puutteellisesti rajattu säästettäväksi.

- Keski-Suomi Jämsä Ruutana, avohakattu 2014-2015 puronvarteen asti riittämättömällä suojavyyhykkeellä, avohakkuu tehty alas puroon laskevaan rinteeseen jonka seurauksena puronvarren varjostus, valaistus ja pienilmasto muuttuneet. Avohakkuu ulotettu puronvarren korpeen asti ja muutama kanto myös korven puolella, käytännössä ilman mitään suojavyyhykettä korvelle. Hakkuun etäisyys vesiuomasta on 6-13 metriä. Liian kapeasta säästökohteesta on jo tuuli kaatanut puita. <http://bit.ly/1qKS9Yi>

-Häme Hattula Kiimasuo, leimikoitu puronvartta, metsänkäyttöilmoitus tehty 21.12.2015, UPM käynyt kertomansa mukaan leimikot läpi maastossa vielä uudestaan, silti leimikkonauhoitus puronvarressa aivan liian lähellä puroa. Tämä todettu myös FSC:n suopäivän maastoretkeilyllä.

-Pirkanmaa Orivesi Punkaniemi. Piilopuron reunassa metsänkäyttöilmoitus ja leimikkonauhoitus. Havaittu talvella 2016 jolloin leimikko nauhoitettu maastoon, ja asiasta kysytty UPM:ltä, mitään järkevää vastausta ei ole tullut.

-Keuruun Kaikusuon metsälakipurroleimikko, josta poikkeama auditointiraporttiin tuli: kohteen säästökohdekartat tarkastettu verkosta 25.5.2016, ja puron kohtaa on päivitetty suuremmaksi aiempaan verrattuna, mutta vain aivan mikroskooppisen vähän, viereisellä suolla, siten että metsälakikohde ei edelleenkään ole säästökohteeksi merkittynä. Liittyy myös poikkeamaan 8.

Poikkeama 6, 6.5.9b soiden vaihtumisvyyhykkeet leimikossa

Näitä leimikoitu myös Kiima- ja Löyttysuolla Hattulassa. Uusien ohjeiden tekemisen jälkeen. Vieläpä erikseen tehdyn tarkastuksen jälkeen (kts. UPM:n viestit asiasta joiden mukaan kohteilla käyty uudestaan GP:n yhteydenottojen jälkeen).

Poikkeama 7, 6.4.2 kohteiden rajaaminen siten että ominaispiirteet säilyvät, ohjeistus

Kysymys ei ole yksittäisistä tapauksista Keuruulla, vaan järjestelmällisestä ongelmasta josta NGO:t ovat raportoineet useiden vuosien ajan tapausesimerkkien kanssa. Nyt on tiedossa kohteita, joita ei ole rajattu oikein myöskään uuden ohjeistuksen jälkeen, kts. esim. Jouhtineva, jossa uusia leimikoita tehty eri suunnittelijan toimesta syksyllä 2015 sekä Punkaniemi Orivedellä ja Kiimasuo Hattulassa joissa leimikoita nauhoitettu maastoon 2016.

29.9.2015 on tehty uusi metsänkäyttöilmoitus Kaikusuon lähelle Jouhtinevalle, jossa avohakkuuleimikossa on korpea ja puuttuvia suojavyyhykkeitä. Tämä sekä kartalla, että

maastossa havainnoituna nauhoitusten perusteella. Nauhoitukset on havaittu helmikuussa 2016, ei ole tietoa koska ne on tehty. Kaikusuon-Jouhtinevan säästökohdekartat on tarkistettu verkosta 25.5.2016, ja edelleen puuttuu useasta kohdasta korpia.

Poikkeama 8, aina säästettäviä kohteita ei ole selvitetty ja niitä puuttuu UPM:n kartoilta

Emme ymmärrä että tämä on luokiteltu lieväksi poikkeamaksi sillä perusteella että auditoinnissa on käyty vain yhdellä alueella. NGO:t ovat useiden vuosien ajan raportoineet systeemaattisista ongelmista tätä kohtaa koskien. Nyt auditoinnin ja auditointiraportin jälkeen on jopa samasta nimenomaisesta Kaikusuon-Jouhtikankaan kohteesta edelleen nähtävillä, että vaikka kohteen julkisia FSC- kartoja on päivitetty, päivitykset eivät kata likimainkaan kaikkia, edes ilmeisiä maastokartalla ja ilmakuvalla näkyviä kohteita. Kts. edelliset kohdat. Nyt osaa näistä puuttuvista kohteista uhkaavat hakkuut, jotka on merkitty niin 29.9.2015 tehdyn metsänkayttöilmoituksen karttoihin kuin jossain vaiheessa maastoonkin.

Poikkeama 10, 7.4.1 karttatietojen epäselvyydet ja ristiriitaisuudet

UPM:n kartoilla on edelleen useita epäselvyyksiä joka puolella Suomea säästökohdeiden rajauksissa. Kartoilta esimerkiksi löytyy avohakattuja metsiä merkittynä täydelliseen toimenpidekieltoon, jolloin kysymys on että tapahtuuko samaa aineistossa myös toisinpäin, jolloin säästökohdeeksi merkittyihin alueisiin ei voi luottaa. Kokemuksemme NGO- puolella on edelleen se, että karttojen paikkaansapitävyyteen ei voi luottaa. Jokainen kohde pitäisi aina erikseen varmistaa yhtiöstä, että pitävätkö julkisten aineistojen kartat paikkaansa.

Kiimasuo-Löylysuon tapaus osoittaa myös puutteita HCV- alueiden määrittelyssä ja merkitsemisessä karttoihin. Tällä alueella on HCV:ksi merkitty vain luonnontilaiset, puuttomat suot, mutta niihin välittömästi liittyviä muita 6.4.1- elinympäristöjä ei ole. SL- varauksia ei ole merkitty HCV:ksi. Leimikko sen sijaan on tehty.

Poikkeama 12, hakkuut kalasääksen pesän lähellä

Luokiteltu lieväksi koska katsottu auditoinnissa yksittäistapaukseksi? Kuitenkin vastaava tapaus on ollut aiemminkin lievänä, vuoden 2014 ryhmän auditoinneissa, jolloin kuvattu tapaus kuulostaa samanlaiselta kuin nyt: "The information on the nest were not included in the work instruction and seemed not to have been registered as part of the planning phase".

Muuta: hakkuut kaavan SL-kohteilla

Greenpeace on keväällä 2016 kysynyt UPM:lta useaan otteeseen maakuntakaavan SL-kohteiden tehdyistä ja suunnitelluista hakkuista Hattulassa. UPM ei ole järkevästi vastannut siihen, miksi SL- kohteita on jo hakattu tai suunniteltu hakkuisiin, vaan on tulkinnut itse SL-varausten kangasmaiden olevan epärelevantteja suojelutavoitteiden kannalta – vastoin luonnonsuojelubiologian perustietoa, ELY:n myöhemmin antamaa lausuntoa ja vastoin FSC-standardin vaatimusta suhtautua kaikkiin SL- alueisiin HCV- alueina. (Kts. UPM:n viestit maaliskuu 2016 ja ELY- keskuksen lausunto: "...suokokonaisuuksille on ominaista suon ja kivennäismaiden lomittuminen ja näin muodostunut metsämosaiikki. Hakkuut muuttaisivat vallitsevia olosuhteita.").

Greenpeacen ELY-keskuksesta 20.4.2016 (puhelu Rauni Itkonen) saaman tiedon mukaan UPM ei ilmeisesti ole pyytänyt lausuntoa tekemistään hakkuista kaavakohteilla – ainakaan ELY ei etsinnöistä huolimatta löytänyt saapuneen postin arkistoistaan UPM:n lausuntopyyntöjä eikä tiedä antaneensa lausuntoja.

Kysymys on kohteista SL38 Kiimasuo, jossa SL-varausta hakattu ilmeisesti vuonna 2009, hakkuu tehty välittömästi suon ja kangasmaan laitaan ja osin myös suolle, toisin kuin UPM

väittää, sekä kohteesta SL40 Porrassuo, jossa hakattu kangasmaita ja mahdollisesti myös vaihtumisvyöhykkeitä suon ja metsän reunoilla 2014-2015. Hämeen ELY- keskus ei tiedä, että UPM olisi pyytänyt näistä lausuntoa. FSC –standardi edellyttää kaavamääräysten mukaan toimimista, HCV- kohteiden säilyttämistä, elinympäristöjen säästämistä... Näin ei ole toimittu.

UPM on pyytänyt lausunnon 2016 suunnitelmistaan hakkuista SL38 Kiimasuo ja SL37 Löyttysuo. Tämä lausuntopyyntö tehtiin vasta Greenpeacen yhteydenoton jälkeen 24.3.2016. Metsänkayttöilmoitus oli tehty 21.12.2015 ja leimikot oli osaksi jo merkitty maastoon.

Hämeen ELY totesi vastauksessaan, että SL- kohteiden arvo ei ole ainostaan avosoissa vaan myös SL- rajausten kangasmaissa.

Yhteenveto:

- Kiimasuo – Löyttysuolla on leimikoissa uhanalaisten lajien esiintymiä.
- Leimikoissa on metsälakikohde.
- Leimikoissa on soiden ja metsien vaihtumisvyöhykkeitä.
- Leimikoissa on SL- kohteita.
- Leimikoissa on soidensuojeluohjelman kohteita.
- Leimikoissa on aina säästettäviä korpia ilman suojavyöhykkeitä.
- Leimikoissa on puutteita viereisten aina säästettävien korprien suojavyöhykkeissä.
- Leimikoiden läheisyydessä on useita aina säästettäviä kohteita jotka eivät näy UPM:n julkisilla FSC-kartoilla eivätkä niillä kartoilla, jotka UPM on liittännyt ELY:lle tekemäänsä lausuntopyyntöön, eli ilmeisesti julkisia karttoja uudemmilla päivitettyillä kartoilla.
- Samalla alueella on hakattu 2014-2015 SL- kohteita ilmeisesti pyytämättä lausuntoa ELY:stä
- SL- kohteen 40 Porrassuo tehdyissä hakkuissa ja SL 37-38 Kiimasuo-Löyttysuo suunnitelmistaan hakkuissa UPM on omavaltaisesti päättänyt suojeluarvon olevan suossa, ei metsässä, vaikka metsät ovat yksiselitteisesti SL- varauksessa mukana. SL- varaukset olisi tullut merkitä kartoille HCV- alueena kuten standardi edellyttää ja huomioida suojeluarvot.
- Laiminlyötyjä standardin kohtia: 9.1.2, 9.2.1, 9.2.2, Liite 9 b) ja c)

Vuonna 2014 auditoinnissa kirjattiin lievä poikkeama SL- kohteissa (Plättilänmaa, Kokemäki):
"The NC is raised on the fact that the FSC standard's principle 9, not to damage or weaken the HCVF:s attributes, was not considered by the company." Nähdäksemme nyt on kysymys toistuvasta ongelmasta, hakkuista ja hakkuiden suunnittelusta HCV- kohteella jota ei ole osattu tunnistaa vaikka ohjeet ovat selvät.